

21.57x27.03	2/2	7 עמוד	הארץ - כותרת	03/11/2013	39490956-5
20160 בית חולי - 1109100					

התמחות בביה"ח וולפסון, ניתוחי לב לילדים בבוגנדו

אחרי הכשרה בישראל, חזר גודפרי גודווין למולדתו, כמנתח הלב הראשון שמתמחה בילדים בטנזניה

טפני פריד

טנזניה

"זה עסק גדול, אני קצת משק" שק", אומר גודפרי גודווין בן ה-34 בשעה שהוא רץ במעלה המדרגות במרכז הרפואי בוגנדו. הוא עוקף בדרכו רופאים וחולים, שנעים בקצב אטי מדי לטעמו. חששותיו של גודפרי מבוססים. טכנאי המעבדה מאחרים בשעה וחצי, והניתוח אמור להתחיל בתוך שעה. יהיה זה הניתוח הראשון אותו הוא מבצע בבוגנדו, וחשוב לו להותיר רושם טוב: הוא מנתח הלב הראשון בטנזניה, ניה, המתמחה בניתוח ילדים.

"המשאבים שלנו מוגבלים, והצוות לא יודע מה מצפים ממנו", אומר גודפרי, "אני לא רוצה שההכשרה שרכשתי במשך חמש שנים תרד לטמיון". כדי לוודא שהדבר לא יקרה, הגיעה למואנזה משלחת של 20 מומחים מישראל. המשלחת, בראשותו של הר"ר ליאור ששון, מנהל מחלקת ניתוחי לב וחזה ויחידת ניתוחי לב לילדים בבית החולים וולפסון, כוללת אחיות חדר ניתוח וטיפול נמרץ, רופאים מרדימים, מפעילי מכונות לכריאה וממחים לטייפול נמרץ. לרשותו של גודפרי יעמדו טונה וחצי של ציוד רפואי שנשלחו מהארץ במיוחד. הצוות הרפואי ליווה אותו בתקופת ההתמחות שלו בארץ, וילווה אותו, כמקובל, גם בצעדיו הראשונים בטנזניה.

עמותת "Save a Child's Heart" הוקמה בישראל כדי לטפל בילדים חולי לב ממדינות מתפתחות. נציגי העמותה מגיעים למקומות נידחים בעולם, בודקים ילדים, מבצעים ניתוחי לב ותרמים אחד מועמדים מקומיים להתמחות בישראל. ילדים שלקו בבעיות לב מורכבות מוטסים לניתוחים בארץ. מאז 2008, שבה החלה פעילותה של העמותה בטנזניה, עברו מאות ילדים תחת סכין המנתחים. מערכת הבריאות במדינה נחשבת לאחת הנחשלות בעולם, ושיעור הרופאים באוכלוסייה הוא 5 למאה

ד"ר גודפרי גודווין וד"ר ליאור ששון בחדר הניתוח, בבוגנדו בחודש שעבר צילום: מרית הולברוק

שיעור הרופאים בטנזניה עומד על חמישה רופאים למאה אלף תושבים

פתוח (PDA), מצב שאמור להשתנות לאחר הלידה ואם לא יטופל, עלול הדבר לקצר משמעותית את תוחלת חייה.

בשעה שצוות ההרדמה מטפל באסתר, עוטים המנתחים גרופרי וששון חלוקים ורוחצים את ידיהם בחדר הסמוך. "בהצלחה", מאחל ששון לעמיתו, וזה עונה לו, בעברית: "תודה". בהצלחה גם לך. הכשרתו של גודפרי בארץ כללה גם לימודים באולפן, והוא דובר עברית שוטפת. ברקע נשמעים צלילי השיר "Ma Vie En Rose", בכיצועה של אדית פיאף. ששון כחר הפעם במוסיקת רקע צרפתית. הניתוח מתחיל. גודפרי מוביל וששון מודריך ומפקח. חברי

אלף תושבים בלבד. כמו כן, סובלת המערכת מקשיי תקציב ניכרים. עלותה של מכונת לכריאה הוא לא פחות מ-200 אלף דולרים, ולכן רוב הציוד הרפואי יושאר בטנזניה גם לאחר שהצוות הישראלי יעזוב. אנשי הצוות הרפואי הישראלי והטנזני נעים במהירות. הם מכינים מכשירים על מגשים ומחברים את מכשירי הניטור. שורת דליי פלי-סטיק ועליהם הכיתוב "מי סבון" ניצבת ליד הכניסה לחדר הניתוח. "אל תגע בשולחן הזה", נזעקת חיה מוסרי, אחות הראשית בחדר הניתוח, בשעה שאחד הצלמים נוגע ללא משים במגש ועליו מכשירים, "זה חדר סטריילי! חייהם של הילדים תלויים בזה!".

אסתר בת החמש מובלת לתוך חדר הניתוח. היא כבר מנומנמת מחומר ההרדמה שהוזרק לוורידיה. אגרופיה הזעירים מציצים מתחת לסריגים הכחולים של בית החוריים. אסתר סובלת מצינור עורקני קות חשמל קטעו כמה מהניתוחים, ובהיעדר גיבוי למערכת החשמל נאלצו הצוותים להפעיל את משאבות הדם באופן ידני ולהנשים את החולים באמצעות משאבת יח. "אפריקה כולה מתנהלת בשיטת ניהול משברים", אומר גודפרי, תוך שהוא בודק את נתונייה של אסתר במחלקה לטיפול נמרץ, "אין לנו זמן להתנהל בניחותא. הכל צריך להיעשות מהר, מהר, מהר. צריך לפעול ללא הרף. אני אצטיף רך להחזיק את העסק בשבוע הבא, כשהצוות הישראלי ייסע מכאן". אמה של אסתר, שאינה מודעת לקשיי התקציב, למחסור בציוד וכרויפאים ולסיכוכים השונים, מלטפת בחיבה את ראשה של בתה בשעה שזו מתעוררת מההרדמה. "היא מקבלת טיפול טוב", היא אומרת בחיוך רחב, "יש לי הרגשה טובה".

הצוות נתקלים מדי פעם זה בזה בחדר הניתוח הקטן והרוחסי, אבל שיתוף הפעולה מושלם, והם עובדים כאיש אחד.

כעבור שעתיים מסתיים הניתוח בהצלחה. "גודווין ביצע את הניתוח כהלכה, והדבר יקנה לו ולצוותו את תחושת הביטחון החיונית להמשך הדרך", מסביר ששון מחוץ לחדר הניתוח, בשעה שהוא מקלף מעל ידיו את הכפפות ומסיר מעל פניו את המסכה. "עוד ארוכה הדרך לפנינו, אבל אני מקווה שהוא יזכה למלוא תמיכתם של השלטונות בתור מאוד לטנזנים, ואני אופטימי לגבי סיכויי הצלחתה".

סגן נשיא טנזניה מוחמד גאריב בילאל ביקר במרכז הרפואי כעבור כמה ימים, והדבר מעורר תקווה לגבי תמיכתם של השלטונות בתור כנית. אולם, המשלחת הישראלית נתקלה גם בקשיים לא מבוטלים. בביקור הנוכחי במואנזה נבדקו 250 ילדים ו-17 נותחו, אך הפסד

הכתבת היא עיתונאית עצמאית וכתבת של רשת הטלוויזיה הסינית CCTV וגולבל פוסט בתל אביב